

Приложение. Форма за учебен план

Курс за обучение в ОНС „Доктор“	
Научно направление	3.1. Социология, антропология и науки за културата и останалите професионални направления във Философски факултет
Докторантска(и) програма(и)	Културология
Код. Наименование на курса (учебната дисциплина)	КУЛТУРНИ И ТВОРЧЕСКИ ИНДУСТРИИ
Титуляри на курса	Проф. д.н. Иван Кабаков
Език на обучение	

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извън-аудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	80
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	40
Обща извънаудиторна заетост		4
ОБЩА ЗАЕТОСТ		5
Кредити аудиторна заетост ¹		1
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		5

Предварителни изисквания
<p>Основни познания в областта на социалните и хуманитарните науки, както и добра политическа, правна и икономическа култура като предпоставка за разбиране и участие в дебатите по темите от лекционния курс.</p> <p>Индикативна група: Докторанти, както и работещи в областта на културните и творчески индустрии.</p>

¹ Моля, отбележете ако кредитите не са приложими

Цел и задачи на курса

Очакваните резултати са свързани с формирането на знания и критично мислене за динамичните взаимодействия на културата с различни системи в обществото и по-специално с икономиката, чиито конкретен израз са културните и творчески индустрии. Постигнатото знание и способността за критично мислене по темата могат да бъдат развивани впоследствие чрез предлагането на специализирани задължителни и избираеми курсове, магистърски програми и обучение с оглед придобиването на следдипломна квалификация в рамките на различни образователни степени. Този курс също така представлява и „опорна точка“ за професионално и кариерно развитие в областта на културните и творчески индустрии

Анотация на курса

Необходимостта от масовизация, рационализация и управляемост на икономическите дейности поражда индустрии, които трябва да отговорят на обществените очаквания за икономическа рентабилност чрез производство в индустриални количества на различни стоки и услуги. Индустрията е масово производство на форми, което разчита на технологичната им възпроизводимост в постигането на икономия от мащаба, за да формира печалба, разпределена съобразно приноса и частта от собствеността на конкретните участници в капитала на съответната стопанска организация. Тази конструкция обаче е особено проблематична в областта на културата не само с масовизацията на производството, но и при постигането на печалба от осъществяваната културна дейност, поставяйки проблема за нейното прилагане, което е препоръчително с оглед „вписването“ на коментиранията дейност в пазарно ориентираните икономики на съвременните общества.

Поставеният проблем предполага представяне на интердисциплинарни понятия и концепции, както и дебатирането на тяхното прилагане в областта на културата в рамките на представения тематичен план на лекционния курс. Въведено в научна употреба през 1947 г. от Макс Хоркхаймер и Теодор Адорно, понятието „културни индустрии“, от своя страна, предлага многообразие от форми и превъплъщения в различни концепции, които постепенно променят първоначалната негативна нагласа към него в позитивна, добавяйки „творческите индустрии“, за да се формира т.нар. в политическите документи на ЕС „културен и творчески сектор“. Аналитичното и критично проследяване на „извървяния път“ има за цел да представи и дебатира в цялата им сложност, противоречивост и динамика обхвата и съдържанието на съвременните културни и творчески индустрии.

№	Тема:	Хорариум
1	Културата и нейните индустрии. Основни понятия и форми на изразяване. Глобалните предизвикателства и процесите в областта на културата.	3
2	Технологичният обрат. Валтер Бенямин и техническата възпроизводимост. Правни и икономически последици от технологичния обрат в областта на културата.	3
3	Обществената значимост на културата. Достъпът до култура и култивираното потребление. Образованието като предпоставка за производство и потребление на култура.	3

4	Културните индустрии на Теодор Адорно и Макс Хоркхаймер. Отношението елитарна култура - масова култура.	3
5	Творческите индустрии: понятия и проблеми. Британският модел и модела на концентричните кръгове. Обхват и съдържание на творческите индустрии.	3
	Авторски и сродни права в България. Неимуществени и имуществени права. Проблемът за авторството и неговата правна защита в България.	3
	Авторско-правни индустрии (Copyright-Based Industries). Моделът на СОИС. Адаптираната версия на модела на СОИС в България.	3
	Културни и творчески индустрии. Отговорът на ЕС. Зелена книга за отключване потенциала на културните и творчески индустрии. COM (2010)183 окончателен.	3
	Обхват и съдържание на културните и творчески индустрии.	3
	Културните и творчески индустрии като фактор за демократизация на културата.	3

Методи на оценяване

Участие в тематични дискусии / текуща оценка

Комбиниран изпит (писмен и устен) върху идентифицираните проблеми в областта на културните и творчески индустрии

Форма на завършване

Курсова работа по идентифициран проблем в областта на културните и творчески индустрии

Допълнителни бележка

Курсът ще бъде проведен през летния семестър на 2022/2023 г.

Адрес на електронния вариант на курс в Платформата за електронно обучение на СУ

Препоръчана литература / Препоръчани информационни източници

III. БИБЛИОГРАФИЯ

Основна:

1. Адорно, Т. Хоркхаймер, М. 1999. Диалектика на Просвещението С., (1947).
2. Бакши, Х., Д. Тросби 2014. Култура на иновативността. – В: Идеи в мениджмънта и политиките за култура. съст. И. Кабаков. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 190–210.
3. Бауман, З. 2013. Глобализацията. София: Труд.
4. Бек, У. 2013. Рисковото общество: по пътя към една друга модерност. София: Критика и хуманизъм.
5. Бенямин, В. 1989. Художественото произведение в епохата на неговата техническа възпроизводимост. – В: Художествена мисъл и културно самосъзнание. София: Наука и изкуство, 338–366.
6. Бурдийо, П. 2004. Правилата на изкуството: генезис и структура на литературното поле. София: Дом на науките за човека и обществото.
7. Бурдийо, П. 2014. Формите на капитал. – В: Идеи в мениджмънта и политиките за култура. съст. И. Кабаков. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 438–458.
8. Икономически принос на авторско-правните индустрии в България (изследователски екип под ръководството на доц. д-р И. Чалъков). 2007. С., Унив. изд. „Стопанство“.
9. Кабаков, И. 2015. Дилеми на културата. С., УИ „Св. Климент Охридски“
10. Кабаков, И. 2017. Интегрирано управление на културата. С., УИ „Св. Климент Охридски“
11. Ландри, Ч. Културната политика в България. (Доклад на европейски експертен екип). С., 1998.
12. Паскуа, С. 2014. Значението на културния и творческия сектор за ЕС. В: Идеи в мениджмънта и политиките за култура. съст. И. Кабаков. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 165–168.
13. Чалъков, И. Станчева, С. Андреева, Ц. 2006. Творческите индустрии в Пловдив – икономически поглед. С., Британски съвет
14. Cultural times | The first global map of cultural and creative industries, UNESCO / CISAC / EY, 2015

15. Baumol, W. J. & Bowen, W. C. 1967. Performing Arts, The Economic Dilema, New York
16. Dragicevic-Sestic, Milena & Sanjin Dragojevic. 2005. Arts Management in Turbulent Times: Adaptable Quality Management, Amsterdam,
17. Management of the Arts. 1993 Ed. by Browson, J., USA
18. Pick, J. 1980. Arts Administration. London
19. Kaiser, Michael Strategic Planning in the Arts: A Practical Guide, 1995. Artsmanager.org.
20. Varbanova, Lidia, 2013. Strategic Management in the Arts, Routledge
21. Venturelli, Sh. [2001]. From the Information Economy to the Creative Economy: Moving Culture to the Center of International Public Policy [онлайн]. [прегледан 15.07.2015]. <http://culturalpolicy.dir.bg/files/17044.pdf>
22. Trosby, David. 2001. Cultural policy. Economics and culture. Cambridge: Cambridge University Press, p. 137-152.
23. Throsby, D. 2008a. Modelling Cultural Industries. – In: International Journal of Cultural Policy, 14, 3, 217–232.
24. Throsby, D. 2008b. The Concentric Circles Model for the Cultural Industries. – In: Cultural Trends, 17 (3), 147–164.
25. Towse, R. Cultural industries. 2003. In A Handbook of cultural economics, Edward Elgar Publishing LTD, USA, p.171.
26. Study on the contribution of culture to local and regional development – Evidence from the Structural Funds http://ec.europa.eu/culture/key-documents/contribution-of-culture-to-local-and-regional-development_en.htm
27. Impact of culture on creativity http://ec.europa.eu/culture/key-documents/impact-of-culture-on-creativity_en.htm

Допълнителна:

1. Дракър, П. 1997. Мениджмънт на бъдещето. Варна.
2. Дракър, П. 2000. Мениджмънт-предизвикателствата през XXI век. С., Класика и стил.
3. Дракър, П. 2001. Практиката на мениджмънта. С., Класика и стил.
4. Мънди, С. 2000. Политиката в сферата на културата. Кратък справочник. София.
5. Хофстеде, Х. 2001. Култури и организации. С., Класика и стил.
6. UNESCO's Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions: Making it Work, Edited by N. Obuljen & J. Smiers, Zagreb, 2006
7. Bennett, T. 1998. Culture and Policy – Acting on the Social. – In: International Journal of Cultural Policy, vol. 4, № 2.
8. Birkeland, I. 2008. Cultural Sustainability: Industrialism, Placelessness and the Re-Animation of Place. – In: Ethics, Place and Environment, 11, 3, 283–297.
9. Bobbio, N. 2005 (1955). Politica e Cultura. Torino: Einaudi.
10. Chiu, R. 2004. Socio-Cultural Sustainability of Housing: A Conceptual Exploration. – In: Housing, Theory and Society, 21, 2, 65–76.
11. Cultural Statistics 2011. Eurostat Pocketbooks, European Union.
12. Department Of Culture, Media and Sport (DCMS) 2001. Mapping the Creative Industries, Accessible [онлайн]. [прегледан 15.07.2015]. <https://www.gov.uk/government/publications/creative-industries-mapping-documents-2001>

13. Hawkes, J. 2001. *The Fourth Pillar of Sustainability: Culture's Essential Role in Public Planning*. Melbourne: Common Ground P/L.
14. Holden, J. 2006. *Cultural Value and the Crisis of Legitimacy: Why Culture Needs a Democratic Mandate* [онлайн]. [прегледан 15.07.2015]. <http://www.demos.co.uk/files/culturalvalueweb.pdf?1240939425>
15. Jenkins, H. 2004. *The Cultural Logic of Media Convergence*. – In: *International Journal of Cultural Studies*, 7 (1), 33–43.
16. Jenkins, H. 2006. *Convergence Culture. Where Old And New Media Collide*. New York, NY etc.: New York Univ. Press.
17. Keller, K. L. 1995. *Strategic Brand Management. Building, Measuring, and Managing Brand Equity*. New Jersey, NJ: Prentice Hall.
18. Landry, Ch. 1998. *From Barriers to Bridges: Reimagining Croatian Cultural Policy: Report of a European Panel Of Examiners*. Strasbourg: Council of Europe, Council for Cultural Co-Operation. (European Programme of Evaluation of National Policies).
19. Lessig, L. 2004. *Free Culture: How Big Media Uses Technology and the Law to Lock Down Culture and Control Creativity*. New York, NY: Penguin Press.
20. Lessig, L. 2008. *Remix: Making Art and Commerce Thrive in the Hybrid Economy*. London: Bloomsbury.
21. Luhmann, N. 1984. *Soziale Systeme*. Frankfurt.
22. Manovich, L. 2005. *Remixability and Modularity* [онлайн]. [прегледан 15.07.2015]. http://manovich.net/content/04-projects/046-remixability-and-modularity/43_article_2005.pdf
23. Manovich, L. 2007. *What Comes After Remix?* [онлайн]. [прегледан 15.07.2015]. http://manovich.net/content/04-projects/057-what-comes-after-remix/54_article_2007.pdf
24. Matarasso, F., Ch. Landry 1999. *Balancing Act: Twenty-One Strategic Dilemmas in Cultural Policy*. Strasbourg: Council of Europe.
25. McGuigan, J. 2005. *Neo-Liberalism, Culture and Policy*. – In: *International Journal of Cultural Policy*, vol. 11, 3.
26. McGuigan, J. 2001. *Problems of Cultural Analysis and Policy in the Information Age*. – In: *Cultural Studies / Critical Methodologies*, vol. 1, 2, 190–201.
27. Mercer, C. 2005. *Cultural Capital and Capabilities: Defining and Measuring the Cultural Field* [онлайн]. [прегледан 15.07.2015]. http://78.136.31.142/docs/events/global_forum/2005/papers/colin_mercer.pdf
28. Mercer, C. 2006. *Local Policies for Cultural Diversity: Systems, Citizenship, and Governance*. Paper Commissioned by Institut De Cultura, Barcelona City Council, as Chair of United Cities and Local Governments' Working Group on Culture, in the Framework of the Study "Local Policies for Cultural Diversity" Commissioned by the Division of Cultural Policies and Intercultural Dialogue of UNESCO.
29. Meny, Y. P. Muller, J. Quermonne 1995. *Publiques en Europe*. Paris : Le Harmattan.
30. O'Regan, T. 1992. *(Mis)Taking Policy: Notes on the Cultural Policy Debate*. – In: *Cultural Studies*, vol. 6, 3.
31. Porter, M. E. 1996. *What Is Strategy?* – In: *Harvard Business Review*, 74, 6 (November–December), 61–78.
32. Schuster, J. M. 2002. *Informing Cultural Policy: The Research and Information Infrastructure*. New Brunswick: Center For Urban Policy Research.

33. ПОЛИТИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ И НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

34. Заключение на Съвета и на представителите на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 26.11.2009 г. относно развитието на образованието в рамките на пълноценно функциониращ триъгълник на знанието – ОВ С 302, 12.12.2009: 3–5.
35. Заключение на Съвета относно културното наследство като стратегически ресурс за устойчива Европа, приети на 21.04.2014 г. [онлайн]. [прегледан 15.07.2015].
register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=BG&f=ST%209129%202014%20INIT
36. Закон за авторското право и сродните му права (обн., ДВ, бр. 56 от 29.06.1993 г.)
37. Закон за закрила и развитие на културата (обн., ДВ, бр. 50 от 01.06.1999 г.)
38. Закон за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13.03.2009 г.)
39. Закон за марките и географските означения (обн., ДВ, бр. 81 от 14.09.1999 г.)
40. Закон за патентите и регистрацията на полезните модели (обн., ДВ, бр. 27 от 02.04.1993 г.)
41. Закон за промишления дизайн (обн., ДВ, бр. 81 от 14.09.1999 г.)
42. Законодателната резолюция на Европейския парламент от 10.04.2008 г. относно Европейската програма за култура в глобализацията се свят – ОВ С 247 Е 2009: 32–41.
43. Зелена книга – Отключване на потенциала на културните и творческите индустрии. COM (2010)183 окончателен.
44. Конвенция за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване (обн., ДВ, бр. 33 от 20.04.2007 г.)
45. Културата като катализатор на творчество и иновации – док. 8749/1/09 REV 1 на Съвета на Европейския съюз от 23.04.2009 г.
46. Препоръка от 26.04.2010 г. относно научноизследователската инициатива за съвместно планиране „Културното наследство и глобалната промяна: ново предизвикателство за Европа“ – ОВ L 106, 28.04.2010, 18–19.
47. Регламент (ЕС) №1295/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11.12.2013 г. за създаване на програма „Творческа Европа 2014–2020“ и за отмяна на Решения №1718/2006/ЕО, №1855/2006/ЕО и №1041/2009/ЕО – ОВ L 347, 11.12.2013, 221–237.
48. Резолюция на Съвета от 16.11.2007 г. относно Европейска програма за култура – ОВ С 287, 29.11.2007, 1–4.
49. Решение № 1093/2012/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 21.11.2012 г. относно Европейската година на гражданите – ОВ L 325, 23.11.2012.
50. Становище на Комитета на регионите относно „Отключване на потенциала на културните и творческите индустрии“ – ОВ С 42 2011, 28–31.
51. Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“ – COM (2010) 2020 окончателен.
52. Agenda 21: Programme of Action for Sustainable Development and Rio Declaration. New York, 1993 [онлайн]. [прегледан 15.07.2015].
<http://climate.uu-uno.org/articles/view/158418/?topic=24054#Agenda21>
53. The ICOMOS Charter on Cultural Routes, Ratified by the 16th General Assembly of ICOMOS, Quebec (Canada), on 4 October 2008.
54. World Commission on Environment and Development. Our Common Future. Oxford: Oxford Univ. Press, 1987.

--

Дата	Разработил (име, фамилия, подпис)
19.01.2023 г.	Проф. д.н. Иван Кабаков Ivan Kabakov Digitally signed by Ivan Kabakov Date: 2023.01.19 17:00:57 +02'00'